

Souvětí souřadné

	hlavní věta	hlavní věta	vedlejší věta
	<i>pozice 0</i>	<i>pozice 1 nebo 3</i>	<i>sloveso na konci</i>
časová (čas)		zuerst, dann, danach, später, schließlich, zuletzt	
příčinná (důvod)	denn	deshalb, deswegen, daher, darum	weil, da
podmínková (podmínka)			wenn, falls
účelová (cíl, úmysl)			um ... zu, damit
přípustková (rozpor)		trotzdem, dennoch	obwohl
konsekutivní (následek)		also	sodass, so ... dass, ohne ... zu
způsobová (způsob)			
odporovací (omezení)	aber, sondern	jedoch	
jiné	und, oder		

1. Souřadící spojky neovlivňující slovosled

und (a)
denn (neboť)
aber (ale)
sondern (nýbrž)
oder (nebo)
auch (také, v záporu ani)

Zkratka: **UDASO**

Výše uvedené spojky neovlivňují pozici určitého slovesa ve větě. Spojka zde stojí v pozici nula. Po ní hned následuje jeden větný člen (např. podmět), na 2. místě je určitý slovesný tvar, pak následují ostatní větné členy.

Např.

*Ich gehe ins Kino **und** Eva geht ins Theater.*

*Ich räume noch auf **und** gieße die Blumen.*

*Ich gehe ins Kino **oder** ich besuche eine Ausstellung. /Ich gehe ins Kino **oder** besuche eine Ausstellung.*

*Ich kann mit dir nicht in die Disco gehen, **denn** ich muss noch die Hausaufgaben schreiben.*

*Ich koche gern, **aber** Peter geht zum Essen lieber ins Restaurant.*

*Er rief sie nicht an, **sondern** (er) schickte ihr eine SMS.*

*Das Haus war ungemütlich, **auch** die Umgebung machte auf uns keinen guten Eindruck.*

(Dům byl neútulný, ani okolí na nás neudělalo dobrý dojem.)

2. Souřadící spojky ovlivňující slovosled

deshalb (proto)

deswegen (proto, tudíž)

daher (proto)

darum (proto)

trotzdem (přesto, nadto)

dennoch (přesto, přece)

sonst (jinak)

jedoch (avšak, ale)

zuerst (nejprve)

dann (potom, pak)

danach (poté)

später (později)

schließlich (konečně, nakonec)

zuletzt (nakonec, naposledy)

V němčině existuje řada tzv. nepravých souřadících spojek. Jsou to svým charakterem příslovce a mohou často stát i za slovesem. Často je provází spojka *und*, pokud to jejich význam umožňuje. Stojí-li tato spojková příslovce v čele věty, následuje hned po nich sloveso.

Např.

*Er hatte Angst, **deshalb** kam er nicht. (Měl strach, proto nepřišel.)*

*Die Lehrerin war krank, **deswegen** fiel die Stunde aus. (Učitelka byla nemocná, proto hodina odpadla.)*

*Er lebte lange in Berlin, **daher** spricht er fließend Deutsch.*

*Er kennt sich hier gut aus, **darum** haben wir ihn mitgenommen. (Dobře se tu vyzná, proto jsme ho vzali s sebou.)*

*Es war ziemlich kalt, **trotzdem** gingen wir spazieren. (Bylo dost chladno, přesto jsme šli na procházku).*

*Ich habe ihn gewarnt, und **dennoch** ist er gekommen. (Varoval jsem ho, a přesto přišel.)*

*Du musst viel lernen, **sonst** fällst du in der Prüfung durch. (Musíš se hodně učit, jinak u zkoušky propadneš.)*

*Ihre Behauptung scheint glaubhaft, ist **jedoch** durch keine Beweise gestützt.*